

firm ground

Verder met digitale toegankelijkheid

Toegankelijkheidsonderzoek Gemeente Rheden (www.rheden.nl) op WCAG 2.1

Organisatie:

Gemeente Rheden

Website:

Gemeente Rheden (www.rheden.nl)

Datum:

8 september 2021

Versie:

1.0

Rapport: Onderzoek WCAG 2.1, niveau AA, Gemeente Rheden, versie 1.0

Firm Ground, 8 september 2021

De in dit rapport beschreven bevindingen zijn specifiek gericht op de door de opdrachtgever geformuleerde vraagstelling. Als zodanig is de inhoud van dit rapport niet generaliseerbaar.

Dit rapport mag in zijn geheel gedeeld worden, bijvoorbeeld als onderbouwing voor een toegankelijkheidsverklaring. Het overnemen van delen van dit rapport mag enkel na schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoudsopgave

1 Managementsamenvatting.....	4
2 Inleiding.....	6
2.1 Opdrachtschrijving	6
2.2 Wijzigingsblad	7
3 Het onderzoek	8
3.1 Methode	8
3.2 Steekproef.....	8
3.3 Gebruikte systemen	10
3.4 Technologieën waarop wordt gesteund	11
4 Bevindingen per succescriterium.....	12
4.1 WCAG 2.0	12
Principe 1: Waarneembaar	12
Principe 2: Bedienbaar.....	22
Principe 3: Begrijpelijk.....	30
Principe 4: Robuust.....	34
4.2 In WCAG 2.1 toegevoegde criteria	35
Principe 1: Waarneembaar	35
Principe 2: Bedienbaar.....	39
Principe 4: Robuust.....	42
5 Overige adviezen en opmerkingen	43
6 Screenshots	46
7 Componenten	47
7.1 Navigatiemenu	47
8 Organisatie	48
8.1 Over Firm Ground	48

1 Managementsamenvatting

Dit document bevat adviezen naar aanleiding van een onderzoek dat is uitgevoerd op de website Gemeente Rheden. Het doel van dit document is om aan te geven aan welke eisen van WCAG 2.1, niveau AA nog niet wordt voldaan.

Op een aantal punten is de site al toegankelijk. Zo is er een goede manier om herhalende content te omzeilen, lopen bezoekers niet tegen problemen aan bij het inzoomen op de pagina en het herschalen van tekst en wordt er gebruik gemaakt van consistente navigatie.

De meest voorkomende en/of opvallende bevindingen zijn:

- Er is gedacht aan een hoog contrast modus voor bezoekers die slecht zien of kleurenblind zijn, maar deze modus veroorzaakt op een aantal punten juist problemen met contrast, bijvoorbeeld in selectieboxen en met focusranden.
- De geteste video beschikt niet over audiodescriptie. Audiodescriptie helpt blinden en slechtzienden te begrijpen wat er op het scherm zichtbaar is, zoals namen van sprekers en in dit geval de gegeven tips voor het recyclen van afval, door daar een hoorbare beschrijving van te geven. Doordat er geen audiodescriptie beschikbaar is, is de video nu niet toegankelijk voor deze doelgroep.
- De subsites 'Begraafplaatsen' en 'Gemeenteraad' beschikken niet over beschrijvende paginatitels. Hierdoor is het voor bezoekers met een cognitieve functiebeperving, motorische beperking of bezoekers die gebruik maken een screenreader niet duidelijk dat het om een website van de Gemeente Rheden gaat.
- Er komen meerdere problemen op het gebied van content voor die vooral te maken hebben met het gebruik van semantische HTML. Zo zijn sommige koppen opgemaakt met het strong-element, of staat er onder sommige koppen geen content. Screenreadergebruikers hebben baat bij het gebruik van juiste semantische HTML omdat dit hen helpt bij het correct interpreteren en navigeren van de content op de pagina.

Er zijn 45 bevindingen bij de succescriteria genoteerd.

Een volledig overzicht van de resultaten per succescriterium is opgenomen in hoofdstuk 4.

Er zijn overige adviezen met betrekking tot de toegankelijkheid en bouwkwiteit, zie hoofdstuk 5.

Wanneer een afwijking van de norm op meerdere plaatsen voorkomt, worden deze niet alle expliciet genoemd. Er worden voorbeelden gegeven, maar dit is niet een uitputtend overzicht van elke keer dat een issue voorkomt. We adviseren om de gehele website na te kijken op het voorkomen van de geconstateerde issues en deze issues op te pakken.

2 Inleiding

Op verzoek van de aanbieder van de website Gemeente Rheden is een onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van de website op WCAG 2.1, niveau AA.

2.1 Opdrachtomschrijving

Opdrachtgever:

Gemeente Rheden

Soort onderzoek:

WCAG 2.1, niveau AA

Het onderzoek is uitgevoerd van:

23 augustus 2021 tot 8 september 2021

Website:

Gemeente Rheden (www.rheden.nl)

Scope:

Alle pagina's op www.rheden.nl, inclusief www.rheden.nl/gemeenteraad en www.rheden.nl/begraafplaatsen.

Uitgesloten van scope:

- Alle onderdelen waar met DigiD en eHerkenning ingelogd moet worden.
- Alle software van externe leveranciers.
- Subwebsite(s) waarbij de HTML en/of het systeem afwijkt van de onderzochte website.
- Het raadsinformatiesysteem (rheden.bestuurlijkeinformatie.nl).

Grootte van steekproef:

22 pagina's

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning:

De website is geschikt voor alle gangbare browsers en hulpapparatuur.

2.2 Wijzigingsblad

versie	datum	auteur	reden van wijziging
1.0	8 september 2021	Firm Ground	Niet van toepassing

Het rapport met het hoogste versienummer vervangt alle eventuele voorgaande versies van dit rapport.

3 Het onderzoek

3.1 Methode

Het onderzoek is een onderzoek naar waar de site niet voldoet aan de norm van WCAG 2.1, niveau AA. Het onderzoek is een 'falsificatieonderzoek'. Dit betekent dat er gekeken is naar wat er niet voldoet. In het onderzoek worden geen zaken goedgekeurd. WCAG 2.1, niveau AA is integraal opgenomen in Europese standaard EN 301 549. Onze onderzoeken op WCAG 2.1, niveau AA bevatten dus alle 50 succescriteria uit EN 301 549.

Overheden hoeven nog niet in alle situaties aan alle succescriteria van WCAG 2.1 te voldoen. Voor hen zijn er uitzonderingen vastgelegd in het huidige toegankelijkheidsbeleid. Wij testen op alle succescriteria van WCAG 2.1. Dat wil zeggen dat wij alle bevindingen in dit rapport opnemen, dus ook bevindingen bij succescriteria waarbij volgens de Nederlandse wet- en regelgeving uitzonderingen gelden.

Zie voor meer informatie over uitzonderingen de website digitoegankelijk.nl.

Testen gebeurt voor een groot deel handmatig en aan de hand van een steekproef. Ondanks alle zorgvuldigheid bij het samenstellen van de steekproef en het onderzoek kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Ook kan het zijn dat een punt in de toekomst anders beoordeeld wordt omdat technologieën en hulpapparatuur doorontwikkeld worden.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de evaluatiemethode [WCAG-EM 1.0](#).

3.2 Steekproef

Het onderzoek betreft in de regel een steekproef van de website. De resultaten worden niet uitputtend beschreven: als een type toegankelijkheidsprobleem zich op meerdere plaatsen voordoet, dan worden hiervan één of enkele voorbeelden gegeven.

Pagina	URL
--------	-----

Homepage	https://www.rheden.nl/
Contact	https://www.rheden.nl/Inwoners/Contact_en_openingstijden
Contactformulier	https://www.rheden.nl/Digitale_formulieren_e_diensten/Contact_met_de_gemeente
Sitemap	https://www.rheden.nl/Footer/Sitemap
Zoekresultaten	https://www.rheden.nl/Configuratie/Zoeken?searchbase=0&searchrange=10&searchpage=1&nodelocation=b82299d5-8627-4b3a-835d-f82d2a061de5&freetext=rheden
Video - Overlast Houtrook	https://www.rheden.nl/Inwoners/Meldingen_overlast_werkzaamheden/Houtrook
Tabellen - Tarieven	https://www.rheden.nl/begraafplaatsen/Begraafplaatsen_gemeente_Rheden/Tarieven
Niet bestaande pagina	https://www.rheden.nl/bestaatniet
Toegankelijkheidsverklaring	https://www.rheden.nl/Footer/Proclaimer/Toegankelijkheidsverklaring
Nieuwsoverzicht	https://www.rheden.nl/Inwoners/Nieuws
Toptaak - Afval scheiden	https://www.rheden.nl/Inwoners/Afval/Afval_scheiden
Gemeenteraad	https://www.rheden.nl/gemeenteraad
Gemeenteraad - Invloed en inspraak	https://www.rheden.nl/gemeenteraad/Gemeente_raad/Invloed_en_inspraak
Gemeenteraad - Contact	https://www.rheden.nl/gemeenteraad/Gemeente_raad/Over_de_gemeenteraad/Contact_raad_en_fracties
Begraafplaatsen	https://www.rheden.nl/begraafplaatsen
Begraafplaatsen - Heiderust Rheden	https://www.rheden.nl/begraafplaatsen/Begraafplaatsen_gemeente_Rheden/Begraven/Begraafplaats_en_gedenk

	park_Heiderust_in_Rheden
PDF Besluitenlijst collegevergadering 29 juni	https://www.rheden.nl/Bibliotheek/Documenten/Organisatie_en_bestuur/Notulen_en_lijst_uitgecirculeerde_stukken_B_en_W/2021/Besluitenlijst_Collegevergadering_openbaar_29_juni_2021.pdf
PDF Erfgoedverordening	https://www.rheden.nl/Bibliotheek/Documenten/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Erfgoedverordening.org
Toptaak - Afspraak maken	https://www.rheden.nl/Inwoners/Afspraak_maken
Nieuwsoverzicht- Corona	https://www.rheden.nl/Inwoners/Nieuws/Alles_over_het_coronavirus
Nieuwsbericht - corona	https://www.rheden.nl/Inwoners/Nieuws/Alles_over_het_coronavirus/Tijdelijke_Ondersteuning_Noodzakelijke_Kosten_TONK
Nieuwsbericht - burgerzaken verhuizen	https://www.rheden.nl/Inwoners/Nieuws/Burgerzaken_gaat_verhuizen

3.3 Gebruikte systemen

Bij het testen zijn de volgende besturingssystemen, browsers en hulpssoftware gebruikt:

- Windows 10, Adobe Acrobat Pro DC (versie 2021)
- Windows 10, Chrome 92, NVDA 2021.1
- Windows 10, Chrome 92
- Windows 10, Mozilla Firefox 91, NVDA 2021.1
- Windows 10, Mozilla Firefox 91

We hebben getest in privé/incognito-modus, zonder extensies of add-ons en met de standaardinstellingen.

De website is geschikt voor alle gangbare browsers en hulpapparatuur.

3.4 Technologieën waarop wordt gesteund

- HTML 5
- CSS
- WAI-ARIA
- ECMAScript 5
- DOM

4 Bevindingen per succescriterium

4.1 WCAG 2.0

Hieronder zijn de bevindingen per succescriterium van WCAG 2.0 genoteerd.

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal

Succescriterium 1.1.1: Niet-tekstuele content

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient, behalve voor de hierna vermelde situaties: 'Bedieningselementen, invoer', 'Op tijd gebaseerde media', Test, Zintuiglijk, CAPTCHA, Decoratie, opmaak, onzichtbaar. (Dit is een verkorte tekst, het hele succescriterium staat op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#text-equiv>).

1. De pagina bevat geen (korte) beschrijving van de video. De kop 'Bekijk de video' is niet beschrijvend genoeg.

Voeg een (korte) beschrijving toe, bijvoorbeeld de titel van de video, om een betere ervaring te bieden aan zowel blinden die gebruik maken van een screenreader, als voor bezoekers met een cognitieve functiebeperking.

- Op pagina: [Video - Overlast Houtrook](#)

2. Op onder andere deze pagina staan links naar externe websites, zoals de link naar de website van Milieu Centraal of www.stookwijzer.nu. De iconen met het vierkant met de pijl erdoor geven universeel aan dat de link naar een andere website verwijst. Deze informatie wordt echter niet doorgegeven aan screenreadergebruikers.

Voeg een alternatieve tekst toe die deze informatie bevat om dit probleem op te lossen.

Dit komt op meerdere pagina's voor, waaronder op pagina https://www.rheden.nl/Inwoners/Afval/Afval_scheiden.

- Op pagina: [Video - Overlast Houtrook](#)

3. Op deze pagina staat een afbeelding met instructies voor het scheiden van afval. De alternatieve tekst is momenteel: 'weggooiwijzers'. Deze tekst beschrijft de afbeelding niet.

Zorg ervoor dat alternatieve teksten de afbeelding correct beschrijven, of (als de instructies worden uitgeschreven op de pagina, zie succescriterium 1.4.5) laat het alt-attribuut leeg om de afbeelding als decoratief te markeren.

- Op pagina: [Toptaak - Afval scheiden](#)

4. Op deze pagina staat een aangepast logo van Gemeente Rheden, namelijk met de tekst Gemeenteraad erin. De alternatieve tekst van deze afbeelding is 'Logo Gemeenteraad, ga naar homepage'. De alternatieve tekst van een logo moet altijd het woord 'logo', plus de naam van de organisatie en eventuele andere tekst in de afbeelding en in dit geval het linkdoel bevatten.

Verander de alternatieve tekst daarom naar 'Logo Gemeente Rheden Gemeenteraad, ga naar de homepage' om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [Gemeenteraad](#)

5. Op deze pagina staat een logo van de Gemeente Rheden. De alternatieve tekst

van dit logo is 'Logo o.a. natuurbegraven, ga naar de homepage'. De alternatieve tekst van een logo moet altijd het woord 'logo', plus de naam van de organisatie en eventuele andere tekst op de afbeelding en in dit geval een linkdoel bevatten. De huidige alternatieve tekst voldoet daar niet aan.

Pas de alternatieve tekst aan naar bijvoorbeeld 'Logo Gemeente Rheden, ga naar de homepage van Gemeente Rheden Begraafplaatsen' om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [Begraafplaatsen](#)

6. De afbeelding op deze pagina, van roze bloesem in een boom, heeft als alternatieve tekst 'Banner begraafplaatsen'. Een alternatieve tekst moet de afbeelding inhoudelijk beschrijven, deze tekst beschrijft de afbeelding niet. Aangezien deze afbeelding decoratief is, kan het alt-attribuut het beste leeg gelaten worden, zodat er niets wordt voorgelezen door screenreaders.

- Op pagina: [Begraafplaatsen](#)

7. Het logo van de Gemeente Rheden bovenaan het document heeft als alternatieve tekst 'logo zwart wit groot'. Dit is geen beschrijvende alternatieve tekst. De alternatieve tekst van een logo moet altijd het woord 'logo', plus de naam van de organisatie en eventuele andere tekst in de afbeelding bevatten, in dit geval 'Logo Gemeente Rheden', zodat onder andere screenreadergebruikers dezelfde informatie krijgen als bezoekers die de pdf kunnen zien.

- Op pagina: [PDF Erfgoedverordening](#)

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

Succescriterium 1.2.1: Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-

videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld: 'vooraf opgenomen louter-tekst', 'Vooraf opgenomen louter-videobeeld'. (Dit is een verkorte tekst, het hele succescriterium staat op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#media-equiv>).

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.2.2: Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

1. De video op pagina https://www.rheden.nl/Inwoners/Meldingen_overlast_werkzaamheden/Houtrook bevat geen audiodescriptie of media-alternatief. Een audiodescriptie beschrijft aan blinden wat er te zien is in de video, bijvoorbeeld de uitgeschreven namen en functies van de sprekers in de video, de tekst in het openingsscherm en de uitgeschreven tips die in beeld komen op 1 minuut 28. Voor dit criterium mag gekozen worden tussen het toevoegen van een transcript of een gesproken audiodescriptie.

Dit succescriterium is gerelateerd aan criterium 1.2.5. Voor dat criterium is een audiodescriptie verplicht.

- Op pagina: [Video - Overlast Houtrook](#)

Succescriterium 1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in gesynchroniseerde media.

1. De video op pagina https://www.rheden.nl/Inwoners/Meldingen_overlast_werkzaamheden/Houtrook bevat geen audiodescriptie. Een audiodescriptie beschrijft aan blinden wat er te zien is in de video, bijvoorbeeld de uitgeschreven namen en functies van de sprekers in de video, de tekst in het openingsscherm en de uitgeschreven tips die in beeld komen van 1 minuut 28. Voeg een audiodescriptie toe aan de video.
  - Op pagina: [Video - Overlast Houtrook](#)

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

Succescriterium 1.3.1: Info en relaties

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

1. Onder de introductietekst staat een ongeordende lijst zonder content erin. Dit is verwarrend voor bijvoorbeeld screenreadergebruikers, die afhankelijk van welke screenreader zij gebruiken mogelijk 'Lijst met 0 items' voorgelezen krijgen.

Verwijder lege onnodige tags uit de DOM, zodat deze informatie ook niet doorgegeven wordt aan hulpsoftware om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [Contact](#)

2. Onder de tekst 'Corona update:' staat visueel een lijst met drie items, maar in de code is het geen lijst maar paragraaftekst opgemaakt met een asterisk ervoor. Ónder deze tekst staat vervolgens een lege ul-tag.

Markeer lijst met de juiste HTML-opmaak als ongeordende lijst (UL), zodat bezoekers die gebruik maken van hulpsoftware, bijvoorbeeld blinde bezoekers, de tekst op de juiste manier voorgelezen krijgen.

- Op pagina: [Contact](#)

3. De drie hoofd lijstitems in de sitemap, zoals 'Inwoners', zien er visueel uit als een kop, maar zijn dat niet in de code. Bezoekers die gebruik maken van hulpsoftware weten nu niet dat het om een kop gaat. Screenreadergebruikers kunnen bijvoorbeeld over de pagina navigeren aan de hand van een koppenlijst.

Gebruik daarom altijd de juiste HTML-opmaak om dit probleem te voorkomen, in dit geval een kop van niveau 3 (H3).

- Op pagina: [Sitemap](#)

4. Op deze pagina staat boven de kop 'Grafrecht 50 jaar' een lege kop (niveau 3). Dit is verwarrend voor bezoekers die gebruik maken van hulpsoftware en die bijvoorbeeld over de pagina kunnen navigeren aan de hand van een koppenlijst.

Verwijder lege kop-tags om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [Tabellen - Tarieven](#)

5. De tussenkopjes op deze pagina, zoals 'Wat is een rondetafelgesprek (RTG)?', zijn opgemaakt met het strong-element. Dit element geeft extra nadruk aan een enkel woord of korte zinnen en is niet bedoeld voor de opmaak van kopjes, omdat het

semantisch geen koptekst. Bezoekers die gebruik maken van hulpsoftware weten nu niet dat het om een kop gaat. Screenreadergebruikers kunnen bijvoorbeeld over de pagina navigeren aan de hand van een koppenlijst. Tekst die er visueel uit ziet als een kop, bijvoorbeeld door de tekst vet te maken, maar geen dat niet komt niet voor op deze koppenlijst.

Gebruik daarom altijd de juiste HTML-opmaak om dit probleem te voorkomen, in dit geval een kop van niveau 3 (H3).

- Op pagina: [Gemeenteraad - Invloed en inspraak](#)

6. Op deze pagina staan onder de introductietekst 3 lege koppen van kopniveau 2. Onder de afbeelding onder 'Herinneringsplek' staan vervolgens nog eens 6 lege koppen van kopniveau 2. Dit is verwarrend voor bezoekers die gebruik maken van hulpsoftware en die bijvoorbeeld over de pagina kunnen navigeren aan de hand van een koppenlijst.

Verwijder lege kop-tags om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [Begraafplaatsen - Heiderust Rheden](#)

7. In deze pdf worden meerdere tabellen gebruikt die niet goed als tabel zijn opgemaakt. De eerste tabel bevat geen kopteksten, wel visueel maar niet in de code. Voeg koppen (TH) en de scope toe om dit probleem op te lossen. De tweede tabel is voornamelijk gebruikt voor opmaak. Dit is verwarrend voor screenreadergebruikers, want ook hier is geen relatie aangegeven tussen kopteksten en tekst in datacellen. Daarnaast zijn sommige cellen leeggelaten en zijn lege cellen gebruikt om witruimte te creëren.

Verwijder de tabelstructuur en maak deze tekst op als koppen en paragrafen.

- Op pagina: [PDF Besluitenlijst collegevergadering 29 juni](#)

8. Deze pdf is niet (helemaal) goed gecodeerd. De pdf bevat wel codes, maar die komen niet overal overeen met wat er zichtbaar is, of missen op sommige plaatsen helemaal. Het eerste blok tekst:

dat op andere pagina's als artefact is gemarkeerd, moet op de eerste pagina wel leesbaar gemaakt worden voor screenreaders. Daarna worden koppen niet als kop gecodeerd, maar als paragraaf-tekst. Lijsten zoals de genummerde lijst onder 'Begripsbepalingen a. Monument' zijn niet goed als lijst gecodeerd (alleen het eerste item is een lijst in de code) en lijsten die over meerdere pagina's lopen zijn als verschillende lijsten gecodeerd. Hierdoor is de pdf niet (volledig) leesbaar voor bezoekers die een screenreader gebruiken.

- Op pagina: [PDF Erfgoedverordening](#)

Succescriterium 1.3.2: Betekenisvolle volgorde

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

Succescriterium 1.4.1: Gebruik van kleur

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

1. Op de pagina worden belangrijke updates getoond met een gele achtergrondkleur, in de code met de naam 'emphasis yellow'. Dat deze informatie extra belangrijk is, is niet duidelijk voor bezoekers die een screenreader gebruiken. Daarnaast is de kleur ook dusdanig licht, dat het ook voor slechtzienden en kleurenblinden moeilijk kan zijn om de betekenis van de kleur te onderscheiden.

Voeg bijvoorbeeld de tekst 'Let op!' toe om dit voor hen duidelijk te maken en maak de tekst op met het em- of strong-element om deze informatie ook door te geven aan screenreadergebruikers.

Dit komt op meerdere pagina's voor, waaronder op pagina https://www.rheden.nl/Inwoners/Nieuws/Alles_over_het_coronavirus/Tijdelijke_Ondersteuning_Noodzakelijke_Kosten_TONK.

- Op pagina: [Contact](#)

Succescriterium 1.4.2: Geluidsbediening

Als een geluidswaergave op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaergave te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.4.3: Contrast (minimum)

De visuele waergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding

van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen: 'Grote tekst', 'Incidenteel', 'Logotypes'. Dit is een verkorte tekst van het succescriterium. De begrippen zijn gedefinieerd. Zie hiervoor: <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#visual-audio-contrast>

1. Wanneer bezoekers beginnen te typen in het zoekveld in de header van de pagina, verschijnen er meerdere zoeksuggesties. Wanneer de bezoekers vervolgens met de toetsenbord door deze opties navigeert, wordt de tekst donkerpaars en wordt het veld zwart, waardoor de tekst praktisch niet meer leesbaar is. De contrastratio tussen de tekst en achtergrond is daar 1,1:1, waar dat minimaal 4,5:1 moet zijn.

Dit komt op meerdere plekken op de website voor, waaronder op de zoekresultatenpagina.

- Op pagina: [Homepage](#)
- Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)

2. Wanneer bezoekers iets in de zoekbalk in het navigatiemenu typen, verschijnt er automatisch een lijst van relevante zoekopdrachten. Onderaan die lijst staat de optie 'Alle zoekresultaten'. Wanneer bezoekers met de muis over die tekst gaan, wordt de tekst lichtgrijs. De contrastratio tussen de grijze tekst en de achtergrond is 1,6:1, waar dat minimaal 4,5:1 moet zijn. Verhoog de contrastratio om de tekst beter leesbaar te maken voor (onder andere) slechtzienden.

- Op pagina: [Homepage](#)
- Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)

3. Het contrast van de groene tekst, bijvoorbeeld van het woord 'Tips' en de url die in de video op deze pagina voorkomen, is te laag. De contrastratio is hier 1,6:1, waar dat minimaal 3:1 moet zijn voor grote en vetgedrukte tekst en 4,5:1 voor tekst van normale grote. Dit maakt de tekst moeilijk leesbaar voor slechtzienden en kleurenblinden. Verhoog het contrast tussen de tekst en de achtergrond om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [Video - Overlast Houtrook](#)

Succescriterium 1.4.4: Herschalen van tekst

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.4.5: Afbeeldingen van tekst

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, wordt tekst gebruikt in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen: 'Aanpasbaar' (De afbeelding van tekst kan visueel worden aangepast aan de eisen van de gebruiker), 'Essentieel' (Een specifieke weergave van tekst is essentieel voor de informatie die wordt overgebracht).

1. De afbeelding op deze pagina die instructies bevat over het scheiden van afval (Fles in glasbak, Etiket bij oud papier, etc), bevat tekst die niet terugkomt op de pagina. Bezoekers die tekst willen aanpassen door het bijvoorbeeld te vergroten of de tekstafstand te wijzigen, kunnen dat niet doen met afbeeldingen van tekst.

Voeg deze tekst daarom ook toe als HTML-tekst op de pagina.

- Op pagina: [Toptaak - Afval scheiden](#)

Principe 2: Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

Succes criterium 2.1.1: Toetsenbord

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

1. Wanneer bezoekers een term invullen in de zoekbalk in de header van de pagina, verschijnt er automatisch een lijst van mogelijke zoekresultaten. Onderaan die lijst staat 'Alle zoekresultaten'. Dit item is niet met het toetsenbord te bedienen, alleen met de muis. Dit is verwarrend voor bezoekers die alleen een toetsenbord willen of kunnen gebruiken, maar wel het scherm kunnen zien, zoals mensen met een motorische beperking.

Zorg ervoor dat zichtbare bedienbare elementen ook toegankelijk zijn voor bezoekers die een toetsenbord gebruiken.

- Op pagina: [Homepage](#)
- Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)

2. Wanneer de term in het zoekveld wordt geselecteerd of aangepast, verschijnen direct onder het veld zoekresultaten. Wanneer het eerste element ('Rheden in oorlogstijd') de focus krijgt met het toetsenbord, sluit het venster zichzelf af. Daardoor zijn de andere elementen niet bedienbaar met het toetsenbord.

Er kan ook genavigeerd worden met de pijltjestoetsen maar hier ontstaan weer andere problemen, doordat deze links niet goed worden voorgelezen door hulpsoftware en ze niet met kunnen worden geactiveerd. Zorg ervoor dat zichtbare bedienbare elementen ook toegankelijk zijn voor bezoekers die een toetsenbord gebruiken.

Dit komt ook voor op de zoekresultatenpagina.

- Op pagina: [Homepage](#)
- Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)

Succescriterium 2.1.2: Geen toetsenbordval

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

Succescriterium 2.2.1: Timing aanpasbaar

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken: 'Uitzetten', 'Aanpassen', 'Verlengen', 'Real-time uitzondering', 'Essentiële uitzondering', '20 uur uitzondering'. Dit is een verkorte tekst. Deze termen zijn gedefinieerd in de norm, zie hiervoor <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#time-limits>.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 2.2.2: Pauzeren, stoppen, verbergen

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken: 'Bewegen, knipperen, scrollen', 'Automatisch actualiserend'. Dit is verkorte weergave van het succescriterium, zie de norm op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#time-limits>

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 2.3: Toevallen

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

Succescriterium 2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

Succescriterium 2.4.1: Blokken omzeilen

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 2.4.2: Paginatitel

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

1. De titel van deze pagina is 'Gemeenteraad - Gemeenteraad'. Dit is niet een voldoende beschrijvende paginatitel. Dit is verwarrend voor bezoekers met bijvoorbeeld een cognitieve functiestoornis of screenreadergebruikers, die aan de hand van de paginatitel niet kunnen bepalen dat zij nog op de website van de Gemeente Rheden zijn.

Voeg in ieder geval de naam van de gemeente toe om de titel duidelijker te maken.

- Op pagina: [Gemeenteraad](#)

2. De standaardtoevoeging aan de titel voor alle paginatitels op dit deel van de website is 'Gemeenteraad'. De naam van de gemeente komt nergens terug in de titels van de pagina's. Dit is verwarrend voor bezoekers met bijvoorbeeld een functiebeperking en screenreadergebruikers en het bemoeilijkt het besturen van de website met spraakbesturing .

Voeg tenminste de naam van de gemeente toe, zodat bezoekers weten op welke website zij zich bevinden.

- Op pagina: [Gemeenteraad](#)

3. De titel van deze pagina is 'Een uniek afscheid - o.a. natuurbegraven'. Dit is niet een voldoende beschrijvende paginatitel. Dit is verwarrend voor bezoekers met bijvoorbeeld een cognitieve functiestoornis of screenreadergebruikers, die aan de hand van de paginatitel niet kunnen bepalen dat zij nog op de website van de Gemeente Rheden zijn.

Voeg in ieder geval de naam van de gemeente toe om de titel duidelijker te maken.

- Op pagina: [Begraafplaatsen](#)

4. De standaardtoevoeging aan de titel voor alle paginatitels op dit deel van de website is 'o.a. natuurbegraven'. De naam van de gemeente komt nergens terug in de titels van de pagina's. Dit is verwarrend voor bezoekers met bijvoorbeeld een functiebeperking en screenreadergebruikers en het bemoeilijkt het besturen van de website met spraakbesturing.

Voeg tenminste de naam van de gemeente toe, zodat bezoekers weten op welke website zij zich bevinden.

- Op pagina: [Begraafplaatsen](#)

5. De pdf heeft geen titel, enkel een bestandsnaam. Dit is nadelig voor onder andere screenreadergebruikers, mensen die gebruik maken van spraakbesturing en

bezoekers met een cognitieve functiestoornis.

Voeg een titel toe en kies bij 'Weergave bij openen' voor documenttitel om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [PDF Besluitenlijst collegevergadering 29 juni](#)

6. De pdf heeft geen titel, enkel een bestandsnaam. Dit is nadelig voor onder andere screenreadergebruikers, mensen die gebruik maken van spraakbesturing en bezoekers met een cognitieve functiestoornis.

Voeg een titel toe en kies bij 'Weergave bij openen' voor documenttitel om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [PDF Erfgoedverordening](#)

Succescriterium 2.4.3: Focus volgorde

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

1. Wanneer bezoekers met het toetsenbord over deze pagina navigeren, verplaatst de focus zich na het doorlopen van de hoofdinhoud van de pagina éérst naar de linker zijbalk met links naar andere pagina's, vóór de focus naar de links onder 'Meer informatie' (relevant voor de pagina) gaat. Dit is onlogisch en verwarrend voor onder andere screenreadergebruikers.

Zorg ervoor dat bezoekers éérst relevante links over het onderwerp 'zien' en vervolgens pas worden doorverwezen naar andere pagina's op de website.

- Op pagina: [Toptaak - Afval scheiden](#)

Succescriterium 2.4.4: Linkdoel (in context)

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

1. Op de homepage staan drie logo's die linken naar social media platforms: Twitter, Facebook en Youtube. In de title-attributen van deze is de tekst 'Volg ons op (Twitter, Facebook of Youtube), opent in nieuw venster' toegevoegd. Het title-attribuut wordt niet door alle browsers en hulpssoftware ondersteund, waardoor deze informatie niet voor iedereen beschikbaar is.

Voeg deze informatie toe aan de linktekst.

- Op pagina: [Homepage](#)
2. Op deze pagina staat een link naar de spelregels van de nationale ombudsman. Achter de linktekst staat icoon dat betekent dat de link naar een externe pagina verwijst. Deze informatie is ook toegevoegd in de code met een aria-label (' opent externe website'). Echter, hierdoor is de originele linktekst en het linkdoel verdwenen. Screenreadergebruikers weten nu alleen dat zij naar een externe pagina worden verwezen, maar niet om welke pagina het gaat. Dit komt omdat het aria-label de eerdere HTML overschrijft.

Voeg deze informatie op een andere manier toe, bijvoorbeeld als alternatieve tekst of als onzichtbare tekst en verwijder het aria-label om dit probleem op te lossen.

Dit komt op meerdere plaatsen op de website voor, bijvoorbeeld bij de link 'contactgegevens rheden.bestuurlijkeinformatie.nl op pagina https://www.rheden.nl/gemeenteraad/Gemeente_raad/Over_de_gemeenteraad/Contact_raad_en_fracties.

- Op pagina: [Contact](#)

3. Op deze pagina staat een oranje icoon met twee halve maantjes erin, een RSS-icoon. Dit icoon is een link naar de RSS-feed, maar die informatie is niet beschikbaar voor screenreadergebruikers. De toegankelijke naam van het icoon is 'RSS-icoon'. Met het title-attribuut is de tekst 'Ga naar de RSS-feed' toegevoegd.

Het title-attribuut wordt niet door alle browsers en hulpsoftware ondersteund, neem daarom het linkdoel op in de alternatieve tekst van de afbeelding.

- Op pagina: [Nieuwsoverzicht](#)

4. Op deze pagina's staan afbeeldingen (screenshots van video's) die de bezoeker doorverwijzen naar een externe pagina (YouTube). Het linkdoel is voor bezoekers die van een screenreader gebruik maken niet duidelijk genoeg. De alternatieve tekst van de afbeelding beschrijft nu alleen de inhoud van de video, bijvoorbeeld 'Afval scheiden PMD', maar niet dat de link naar een video op YouTube verwijst.

Maak het linkdoel duidelijk door de alternatieve tekst uit te breiden dat het om een video op YouTube gaat.

- Op pagina: [Toptaak - Afval scheiden](#)

Succescriterium 2.4.5: Meerdere manieren

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 2.4.6: Koppen en labels

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 2.4.7: Focus zichtbaar

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

1. Wanneer bezoekers de site bezoeken in de browser Firefox, is het voor hen niet altijd duidelijk te zien welk bedienbaar element focus heeft, omdat de focusrand niet overal goed ingesteld is. Op sommige plekken wordt een blauwe focusrand gebruikt, bijvoorbeeld rondom de zoekknop in het tekstveld in de header van de pagina, maar daarvan zijn alleen de zijkanten zichtbaar. Voor bezoekers die moeite hebben met zien is het daarom moeilijk om te zien waar zij zich bevinden op de pagina.

Zorg ervoor dat de focusrand ook goed zichtbaar is in de Firefox browser.

- Op pagina: [Homepage](#)
2. Wanneer de knop "Volgende pagina" toetsenbordfocus heeft, is dat bijna niet zichtbaar omdat zowel de focusrand als de knop zwart zijn. Hierdoor is de enige verandering alleen dat de knop minimaal groter wordt.

Zorg ervoor dat bezoekers die met het toetsenbord navigeren maar het scherm wel kunnen zien, altijd duidelijk kunnen zien waar de focus zich momenteel bevindt. Dit geldt ook voor de knoppen 'Vorige pagina' en 'Verzend formulier' op de controle-pagina.

Zie ook succescriterium 1.4.11. Dit komt op meerdere pagina's op de website voor, bijvoorbeeld op de zoekresultatenpagina.

- Op pagina: [Contactformulier](#)

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

Succescriterium 3.1.1: Taal van de pagina

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.1.2: Taal van onderdelen

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinsdelen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

Succescriterium 3.2.1: Bij focus

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

1. Wanneer de term in het zoekveld wordt geselecteerd of aangepast, verschijnen direct onder het veld zoekresultaten. Wanneer het eerste element ('Rheden in oorlogstijd') de focus krijgt met het toetsenbord, sluit het venster zichzelf af. Daardoor kan er ook niet verder worden genavigeerd tussen de zoekresultaten.

Zorg dat er geen onverwachte wijzigingen plaatsvinden wanneer een element de

focus ontvangt.

Dit komt ook voor op de zoekresultatenpagina.

- Op pagina: [Homepage](#)
- Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)

Succescriterium 3.2.2: Bij input

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.2.3: Consistente navigatie

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.2.4: Consistente identificatie

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

Succescriterium 3.3.1: Fout identificatie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.3.2: Labels of instructies

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.3.3: Foutsuggestie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.3.4: Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken: 'Annuleerbaar', 'Gecontroleerd', 'Bevestigd'. De volledige tekst van dit succescriterium staat op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#minimize-error>.

- Geen problemen aangetroffen

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Succescriterium 4.1.1: Parsen

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

1. Op deze pagina komt twee keer het id 'contact' voor. De waarden van id-attributen moeten uniek zijn, er mag dus van iedere id-waarde maar één voorkomen per pagina. Pas in één van de links het id aan.
  - Op pagina: [Gemeenteraad - Invloed en inspraak](#)

Succescriterium 4.1.2: Naam, rol, waarde

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

1. Wanneer bezoekers ver inzoomen of de website op een klein scherm bekijken verandert het navigatiemenu in de header van de pagina in een hamburgermenu.

Wanneer het menu geopend is, is de naam van de knop waarmee bezoekers het menu openen en sluiten 'menu actief'. Dit beschrijft niet dat bezoekers door op deze knop te drukken, het menu ook weer kunnen sluiten.

Zorg ervoor dat toegankelijke namen van bedienbare elementen de functies van de elementen concreet beschrijven. Gebruik daarnaast bijvoorbeeld aria-expanded om de status ingeklapt of uitgeklaapt van het menu door te geven aan screenreadergebruikers.

Dit komt ook voor op <https://www.rheden.nl/gemeenteraad/> en op <https://www.rheden.nl/begraafplaatsen>.

- Op pagina: [Homepage](#)
  - Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)
2. Het iframe voor de video bevat geen beschrijving binnen het title-attribuut. Een beschrijving is belangrijk voor onder andere screenreadergebruikers, die een pagina op basis van de accessibility tree 'zien' met hun screenreader. Aangezien zij eerst het iframe element zonder beschrijving tegenkomen, weten zij niets over de inhoud van het iframe.

Voeg een title-attribuut met een beschrijving toe om dit probleem op te lossen.

- Op pagina: [Video - Overlast Houtrook](#)

4.2 In WCAG 2.1 toegevoegde criteria

Hieronder zijn de bevindingen genoteerd die horen bij de succescriteria die in WCAG 2.1 zijn toegevoegd.

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

Succescriterium 1.3.4: Weergavestand

De content beperkt de weergave en bediening niet tot een enkele presentatie-oriëntatie, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke presentatie-oriëntatie essentieel is.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.3.5: Identificeer het doel van de input

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie van de gebruiker wordt verzameld, kan door software bepaald worden wanneer:

Het invoerveld een doel dient dat is geïdentificeerd in de paragraaf [Inputdoelen voor Componenten van de Gebruikersinterface](#); en

De content wordt geïmplementeerd met behulp van technologieën die ondersteuning bieden bij het identificeren van de verwachte betekenis van formulier-invoergegevens.

1. Gebruikersvelden die om gegevens van de gebruiker vragen, zoals e-mailadres, naam en adres, moeten een autocomplete-attribuut bevatten, bijvoorbeeld `autocomplete='email'` voor het veld 'E-mail'. Dit helpt bezoekers met bijvoorbeeld een cognitieve functiestoornis bij het invullen van formulieren. Lees meer over autocomplete-attributen op pagina <https://www.w3.org/TR/WCAG21/#input-purposes>.
  - Op pagina: [Contactformulier](#)

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder

scheiding van voorgrond en achtergrond.

Succescriterium 1.4.10: Reflow

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te moeten scrollen in twee dimensies, worden weergegeven voor:

Verticaal scrollbare content met een breedte gelijkwaardig aan 320 CSS-pixels;

Horizontaal scrollbare content met een hoogte gelijkwaardig aan 256 CSS-pixels;

Met uitzondering van delen van de content die voor het gebruik of de betekenis een tweedimensionale lay-out vereisen.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren:

Componenten van de gebruikersinterface: Visuele informatie die vereist is om componenten van de gebruikersinterface en statussen te identificeren, met uitzondering van inactieve componenten of componenten waarvan de weergave van de component wordt bepaald door de user agent en niet wordt aangepast door de auteur;

Grafische objecten: Delen van afbeeldingen die vereist zijn om de content te begrijpen, behalve wanneer een specifieke weergave van afbeeldingen essentieel is voor de informatie die wordt overgebracht.

1. Het contrast tussen de focusrand en het zwart van onder andere de knop 'Volgende pagina' is niet hoog genoeg. De contrastratio is hier 1:1, waar dat minimaal 3:1 moet zijn. Zorg ervoor dat bezoekers die met het toetsenbord navigeren maar het scherm wel kunnen zien, altijd duidelijk kunnen zien waar de focus zich momenteel bevindt.

Dit komt op meerdere pagina's op de website voor, bijvoorbeeld op de zoekresultatenpagina.

- Op pagina: [Contactformulier](#)

Succescriterium 1.4.12: Tekstafstand

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende stijleigenschappen voor tekst ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit door het instellen van alle volgende, en door het niet wijzigen van andere stijleigenschappen:

Regelhoogte (regelafstand) naar ten minste 1,5 keer de lettergrootte;

Afstand tussen alinea's naar ten minste 2 keer de lettergrootte;

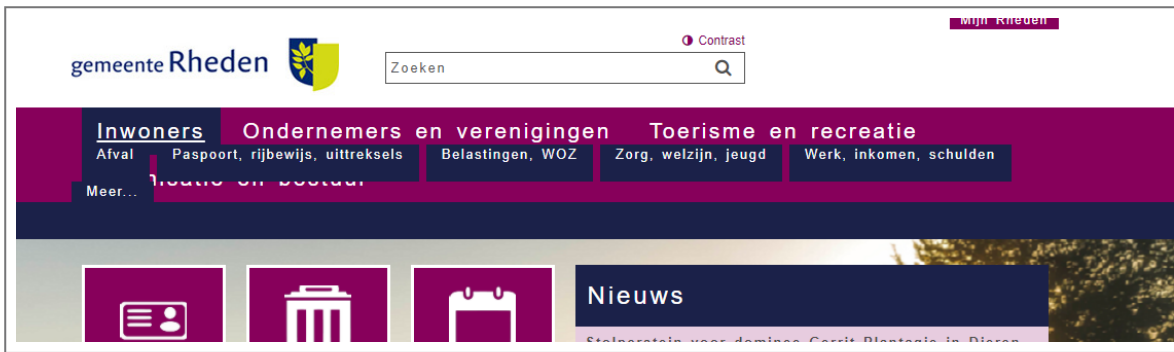
Letterafstand (spatiëren van letters) naar ten minste 0,12 keer de lettergrootte;

Spatiëren van woorden naar ten minste 0,16 keer de lettergrootte.

1. Wanneer bezoekers de tekstafstand wijzigen naar de eisen behorend bij dit succescriterium, is het navigatiemenu in de header van de pagina niet meer geheel leesbaar omdat menu-items over elkaar heen vallen (zie screenshot). Dit is vervelend voor slechtziende bezoekers die baat hebben bij een grotere tekstafstand.

Zorg ervoor dat de menu-items genoeg ruimte hebben voor vergrootte tekst, zodat de blokken niet over elkaar heen schuiven bij het vergroten van de tekst en bij het inzoomen op de pagina.

- Op pagina: [Homepage](#)
- Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)

Tekstafstand wijziging zorgt voor een onleesbaar navigatiemenu in de header

Succescriterium 1.4.13: Content bij hover of focus

Wanneer aanvullende content zichtbaar wordt en daarna weer verborgen, door het gebruik van hover met de aanwijzer of focus met het toetsenbord, gelden de volgende zaken:

Sluiten: Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de aanvullende content kan worden gesloten zonder de aanwijzer hover of de toetsenbordfocus te verplaatsen, tenzij de aanvullende content een invoerfout communiceert of andere content niet verbergt of vervangt;

Aanwijsbaar: Wanneer een aanwijzer hover aanvullende content kan activeren, dan kan de aanwijzer over de aanvullende content worden bewogen zonder dat deze verdwijnt;

Aanhouden: De aanvullende content blijft zichtbaar totdat de oorzaak voor de hover of focus is verwijderd, de gebruiker de content sluit of de informatie niet langer geldig is.

- Geen problemen aangetroffen

Principe 2: Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

Succescriterium 2.1.4: Enkel teken sneltoetsen

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofdletters en kleine letters), leestekens, cijfers of symbolen te gebruiken, geldt ten minste één van de volgende zaken:

Uitzetten: Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de sneltoets kan worden uitgezet;

Opnieuw toewijzen: Er is een mechanisme beschikbaar om de sneltoets opnieuw toe te wijzen aan één of meerdere niet-afdrukbare tekens (bijv. Ctrl, Alt, enz.);

Alleen actief bij focus: De sneltoets voor een component van de gebruikersinterface is alleen actief wanneer de betreffende component de focus heeft.

1. De videospeler op de pagina bevat sneltoetsen die storend kunnen zijn voor screenreadergebruikers. Zij gebruiken namelijk ook sneltoetsen om hun screenreader te bedienen.

In YouTube kan je de sneltoetsen uitschakelen door in de URL van de ingebedde video de parameter `disablekb=1` toe te voegen aan het einde van de url.

- Op pagina: [Video - Overlast Houtrook](#)

Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te bedienen met andere vormen van invoer dan alleen het toetsenbord.

Succescriterium 2.5.1: Aanwijzergebaren

Alle functionaliteit waarmee bij de bediening gebruik wordt gemaakt van meerpunts- of padgebaseerde gebaren, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerd gebaar, tenzij een meerpunts- of padgebaseerd gebaar essentieel is.

- Geen problemen aangetroffen

Succes criterium 2.5.2: Aanwijzerannulering

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, geldt ten minste één van de volgende zaken:

Geen down-event: Het down-event van de aanwijzer wordt niet gebruikt om enig onderdeel van de functie uit te voeren;

Afbreken of ongedaan maken: De functie wordt voltooid door het up-event en er is een mechanisme beschikbaar om de functie af te breken voordat deze wordt voltooid of om de functie ongedaan te maken als deze is voltooid;

Up reversal: Met het up-event wordt elk resultaat van het voorgaande down-event ongedaan gemaakt;

Essentieel: Het voltooien van de functie met het down-event is essentieel.

- Geen problemen aangetroffen

Succes criterium 2.5.3: Label in naam

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

- Geen problemen aangetroffen

Succes criterium 2.5.4: Bewegingsactivering

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of beweging van een gebruiker, kan ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen, behalve wanneer:

Ondersteunde interface: De beweging wordt gebruikt om de functionaliteit te bedienen via een door toegankelijkheid ondersteunde interface;

Essentieel: De beweging is essentieel voor de functie en wanneer de reactie op de beweging wordt uitgeschakeld, wordt de activiteit ongeldig gemaakt.

- Geen problemen aangetroffen

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Succescriterium 4.1.3: Statusberichten

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software bepaald worden met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën de berichten aan de gebruiker kunnen presenteren zonder dat ze de focus krijgen.

- Geen problemen aangetroffen

5 Overige adviezen en opmerkingen

Tijdens het onderzoek zijn 8 bevindingen gedaan die geen reden zijn tot afkeuring van een succescriterium, maar wel de toegankelijkheid en bruikbaarheid kunnen verbeteren.

1. De "Lees meer over..." links onder het kopje nieuws op de Homepage hebben zowel een normale linktekst (tussen de tags) als een aria-label met precies dezelfde tekst. Dit kan tot gevolg hebben dat screenreadergebruikers de linktekst dubbel voorgelezen krijgen, wat zij als storend kunnen ervaren. Vermijd daarom overbodige wai-aria en gebruik waar mogelijk native HTML.
  - Op pagina: [Homepage](#)
  - Zie ook succescriterium 1.3.1
2. In de paginering is de huidige pagina omgekeerd van kleur (zwart met witte tekst in plaats van wit met zwarte tekst). In de code is een title-attribuut 'Huidige pagina' toegevoegd. Dit is overbodig, aangezien aria-current="page" al aangeeft dat dit de huidige pagina is.
  - Op pagina: [Zoekresultaten](#)
  - Zie ook succescriterium 1.3.1
3. Op deze pagina staat de kop 'Nieuws en uitgelicht', maar er staat momenteel geen content onder. Onder een kop moet altijd content staan. Het is in dit geval duidelijk dat er normaliter wél content onder hoort te staan, maar het is op dit moment alsnog verwarrend voor onder andere screenreadergebruikers die aan de hand van een koppenlijst over een pagina kunnen navigeren. Zij verwachten hier namelijk nieuwsberichten en uitgelichte artikelen. Plaats hieronder bijvoorbeeld een link naar de pagina 'Richtlijnen natuurbegraafplaats Heiderust', zoals ook in het navigatiemenu staat, om dit probleem te verhelpen.
  - Op pagina: [Begraafplaatsen](#)
  - Zie ook succescriterium 1.3.1

4. Wanneer bezoekers door het hoofdmenu in de header van de pagina navigeren met het toetsenbord, moeten zij eerst alle items van het submenu Afval door, vervolgens het submenu Paspoort, rijbewijs, uitreksels, etcetera, voordat zij een ander item uit het hoofdmenu, zoals Ondernemers en verenigingen, kunnen selecteren. Geef bezoekers zelf de keuze of zij een menu willen openen en doorlopen en vervolgens weer sluiten, of niet.
  - Op pagina: [Homepage](#)
  - Zie ook succescriterium 2.4.3
  - Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)

5. In de tabel 'Openingstijden, producten en diensten per locatie' staat meerdere keren de linktekst 'Afspraak maken'. Bezoekers die met een screenreader de pagina bezoeken kunnen over de pagina navigeren aan de hand van een linklijst krijgen op deze pagina nu 10 keer de link 'Afspraak maken' te zien. De link staat momenteel al in de tekst onder 'Corona update' op dezelfde pagina, maar de link kan bijvoorbeeld ook in een eigen paragraaf met een nieuw kopje 'Afspraak maken' worden geplaatst, om de pagina zo overzichtelijk mogelijk te maken.
  - Op pagina: [Contact](#)
  - Zie ook succescriterium 2.4.4

6. In de footer onder 'Contact' staat een lege link die nergens naar verwijst. Dit is verwarrend voor alle bezoekers, want die verwachten hier een link naar een contactpagina of contactformulier. Verwijder de lege link en voeg een juiste link toe.
  - Op pagina: [Begraafplaatsen](#)
  - Zie ook succescriterium 2.4.4

7. Wanneer bezoekers met het toetsenbord door het navigatiemenu in de header navigeren, is de focusbalk niet altijd volledig zichtbaar omdat er niet voldoende ruimte tussen de items is. In de WCAG 2.2 worden de eisen omtrent focus zichtbaarheid strenger, zie: <https://www.w3.org/WAI/WCAG22/Understanding/>

focus-appearance-minimum.html.

- Op pagina: [Homepage](#)
- Zie ook succescriterium 2.4.7
- Gerelateerd aan component: [Navigatiemenu](#)

8. In de bestandseigenschappen van deze pdf wordt de naam van de auteur gedeeld. Waarschijnlijk is het niet de bedoeling om hier persoonsgegevens te delen, maar zou de naam van de organisatie hier moeten staan. Het delen van persoonsnamen kan ook een probleem zijn op het vlak van privacy.

- Op pagina: [PDF Erfgoedverordening](#)

6 Screenshots

In dit hoofdstuk staan screenshots die tijdens het onderzoek zijn gemaakt, maar die niet bij een specifiek succescriterium horen.

7 Componenten

7.1 Navigatiemenu

Het navigatiemenu in de header van de pagina, die op iedere pagina wordt getoond.

8 Organisatie

Dit onderzoek is in opdracht van Gemeente Rheden uitgevoerd door Firm Ground.

8.1 Over Firm Ground

Firm Ground helpt organisaties met het krijgen van grip op de kwaliteit van online dienstverlening en informatie. Denk aan gebruiksvriendelijkheid, toegankelijkheid en bouwkwaliteit. Firm Ground helpt organisaties met het opbouwen van kennis, het verzamelen van feiten voor goede beslissingen, het professionaliseren van online teams en het aanpassen van de organisatie om digitaal goed te regelen.